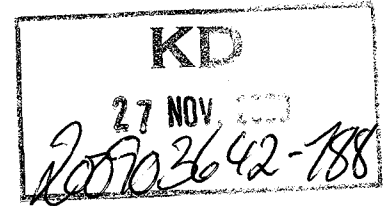

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119

0032 OSLO

Deres ref.: Deres brev av : Vår ref.: (Oppgis ved svar)
09/3308-4/A20 &13

Dato:
26.11.2009

SVAR - HØRING NOU 2009 - RETT TIL LÆRING - INNSTILLING FRA UTVALGET BEDRE LÆRING FOR BARN, UNGE OG VOKSNE MED SÆRSKILTE BEHOV

Det vises til høringsbrev datert 22.07.2009, hvor Sandefjord kommune er bedt om å gi sin uttalelse. Innledningsvis vil berømme Midtlyngutvalgets intensjon om å se opplæringsløpet som en helhet, fra de tidlige barneår til eleven har fullført videregående skole. Et styrket samarbeid mellom barnehage og skole, og en lovfestet rett til spesialpedagogisk hjelp hjemlet i Barnehageloven, vil kunne styrke det enkelte barns mulighet for mestring i barnehage og skole. Vi er glade for det fokuset som er satt på tidlig innsats.

I det følgende vil vi uttale oss om sentrale forslag i kap. 13, 14, 16 og 17. Vi uttaler oss kun om forslag vi er uenige i innenfor disse kapitlene. Øvrige forslag slutter vi oss til. Forslagene i kapittel 15 og 19 har vi ikke kunnet ta stilling til.

Kapittel 13; Tidlig innsats

Forslag 3:

Sandefjord kommune støtter forslaget. Språkkartleggingen må brukes som utgangspunkt for grunnskolen ved overgang til skole. Siden språkkartleggingen skal gjennomføres uavhengig av om barna er i barnehage eller ikke, kan kommunens utfordring med å nå alle barn løses gjennom en tilrettelegging for språktest på helsestasjon.

Forslag 4:

Utvalget foreslår å innføre "læringsboka" som felles verktøy for tidlig innsats og oppfølging. Boka er ment å skulle følge barnets og elevenes utvikling, læring og læringsmiljø gjennom barnehage, grunnskole og videregående opplæring.

Sandefjord kommune støtter ikke forslaget om å innføre læringsboka for alle barn i barnehage og skole. Det er uklart for kommunen hva læringsboka skal brukes til. Vi mener eierskapet til boka er utydelig. Videre framstår innholdssiden som utydelig. Dokumentasjon over spesielle mål og tiltak bør etter Sandefjord kommunes oppfatning følge barn som har behov for spesialundervisning eller ekstra tilrettelegging som en kvalitetssikring av de sårbare overgangene mellom barnehage og skole. Dette mener Sandefjord kommune er godt ivaretatt i gjeldende lovverk. Utover dette er Sandefjord kommune av den oppfatning at skolen allerede har store krav

til dokumentasjon. Når det gjelder overgangen til videregående skole er det viktig å sikre denne på andre måter gjennom styrking av rådgivertjenesten, PPT og oppfølgingstjenesten. Sandefjord kommune anbefaler at personvern og eiendomsforhold til læringsboka må utredes nærmere før den eventuelt innføres.

Kapittel 14, Rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen.

Forslag 7:

Utvalget foreslår å erstatte retten til spesialundervisning med rett til ekstra tilrettelegging i opplæringen. Sandefjord kommune støtter ikke dette forslaget. Tilbakemeldinger fra kommunale rektorer og styrere i Sandefjord viser at de er bekymret for en svekkelse av den spesialpedagogiske kompetansen ved at den nye betegnelsen åpner for en friere praksis når det gjelder spesialundervisningen, og at betegnelsen ikke like lett assosieres med pedagogisk hjelp men alternativ hjelp. Det synes litt diffust for Sandefjord kommune hva som ligger i den nye betegnelsen, både på innholdssiden og på kompetansesiden. For eksempel brukes betegnelsen "personellressurser" uten at det fremgår hvilken kompetanse denne ressursen bør ha. Det ligger derfor en fare for at barn og unge med særlige behov får tilrettelagt opplæring av personer uten pedagogisk utdanning. Dette er uheldig og vil kunne medføre et dårligere opplæringstilbud til barn. Endret begrepsbruk kan føre til en svekkelse som setter rettsikkerhet og faglig kvalitet i fare.

Endret begrepsbruk kan videre føre til en tilsløring av problemene, og at det unike ved fagområdet spesialundervisning blir nedtonet i stedet for å løfte fram fagområdet ved å beholde begrepet. Spesialundervisning er et eget fag og forskningsområde. Vi kan ikke se at dette kommer like klart fram under betegnelsen "ekstra tilrettelagt opplæring". Det er uklart for oss hva som skal være kvalitetskravene til denne formen for opplæring.

Snarere enn å svekke spesialundervisningen ønsker Sandefjord kommune at den styrkes ved at det stilles betydelig høyere kompetansekrav både til skoler og barnehager enn hva som er tilfelle i dag. Retten til spesialundervisning etter sakkyndig vurdering fra PPT bør beholdes. Det må i tillegg være et mål at denne hjelpen reduseres og at ressursene omfordeles til fordel for den ordinære undervisningen, og da med særlig innsats de første fire årene.

Sandefjord kommune vil i tillegg til å beholde retten til spesialundervisning foreslå at det innføres en "rett til ekstra tilrettelegging" for barn som ikke har behov for langvarige tiltak, eller avvik fra læreplanen, men som ikke lærer som forventet. Disse bør kunne få et tilrettelagt tilbud på en raskere måte enn i dag. De kan ha behov for en annen og mer avgrenset tilrettelegging med fokus på grunnleggende ferdigheter og tidlig innsats. Enkeltvedtak basert på skolens egen saksforberedelse vil sikre disse barnas opplærings situasjon. Denne tilretteleggingen bør drøftes med PPT.

Retten til spesialundervisning for barn som har særlig store behov bør derfor beholdes. Ventetid ved PPT kan ikke være et argument for å redusere kravene til utredning av elever med særlige behov.

Forslag 11:

Utvalget foreslår å fjerne kravet om sakkyndig vurdering fra PPT i forbindelse med enkeltvedtak slik det er forutsatt i dagens § 5-3 i opplæringsloven. Dette forslaget støttes ikke av Sandefjord kommune. Spesialundervisning i sin nåværende form bør beholdes for barn som har særlige opplæringsbehov, og som ikke kan dra nytte, helt eller delvis av den ordinære opplæringen. Behovene bør dokumenteres godt gjennom sakkyndig vurdering fra PPT slik som i dag. PPT har nødvendig spesialkompetanse for å vurdere elevenes opplæringsbehov sett i et likeverdighetsperspektiv. Elever som får enkeltvedtak i form av spesialundervisning vil ofte ha behov for en viss varighet av hjelpen. Prosedyrene for fornying av slike enkeltvedtak bør

imidlertid være enklere og mindre omfattende enn hva tilfelle er i dag. Dette vil kunne frigjøre ressurser både for skolen og PPT, og omfordes til systemarbeid i skoler og barnehager.

Kapittel 16; PP-tjenesten og Statped tettere på.

Forslag 23:

Utvalget foreslår at PP-tjenesten og Statped skal være "tettere på". Sandefjord kommune stiller seg undrende til hva som ligger i denne betegnelsen. Dersom det menes at PPT skal knyttet sterkere opp til skolen som vedtaksmyndighet ved for eksempel at PPT's fagpersoner skal være underlagt rektorer ved skoler kan det ligge en fare i at PPT's habilitet svekkes. Dette kan få uheldige konsekvenser for elevenes rettsikkerhet. Sandefjord kommune anbefaler at det i tilfelle defineres klarere hvilke roller PPT og skole skal ha slik at nødvendige habilitetskrav ivaretas.

Sandefjord kommune støtter ikke forslaget om at Statped organiseres i fire spesialpedagogiske region-sentre. Regionalisering av Statped kan føre til at tjenestene bli mindre tilgjengelige enn i dag, og at den geografiske avstanden blir større. Dette vil neppe tjene brukernes interesser. Sandefjord kommune henter verdifull kompetanse i Statped i dag. Dette gjelder særlig innenfor området sammensatte læreverser og språk. Det er bekymringsfullt om denne kompetansen ikke lenger blir tilgjengelig ved at senter for sammensatte læreverser (Torshov kompetansesenter) avvikles i sin nåværende form. Det er urealistisk at kommunene vil lykkes med å rekruttere den kompetansen som Statped i sin nåværende form besitter.

Kapittel 17; helhet krever tverrfaglig og tverretatlig samarbeid

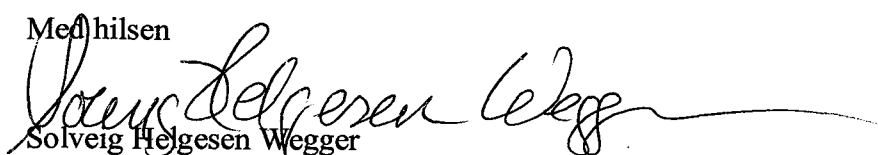
Forslag 36:

Utvalget foreslår at bestemmelsene om individuell plan hjemles i barnehageloven og opplæringsloven. Sandefjord kommune støtter ikke dette forslaget. Individuell plan bør fortsatt være hjemlet i helselovgivningen slik som i dag. Dette sikrer kontinuitet og oppfølging langt utover det barnehage og skole vil kunne makte.

Sandefjord kommunes bemerkninger

Sandefjord kommune har ingen bemerkninger ut over det som fremkommer i saksutredningen.

Med hilsen

Solveig Helgesen Wegger
Skole- og barnehagekontoret